

A Kúria gyakorlatából

BERKES BÁLINT

A Kúria ítélkező és nemperes tanácsai 2019. szeptember 1-je és október 31-e között az Alaptörvény alapvető jogokat és kötelezéseket szabályozó Szabadság és felelősség című fejezetéhez kapcsolódóan több alapjog érvényesülését vizsgálták, így döntést hoztak a személyi szabadsághoz való jogot, a sajtó szabadságát, a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot, a bírósági tárgyalás nyilvánosságát és a jogorvoslathoz való jogot érintő ügyekben.

Fundamental Rights Cases Discussed at the Curia of Hungary between 1 September and 31 October 2019

Between 1 September and 31 October 2019, the adjudicating and non-litigious panels of the Curia of Hungary examined the implementation of the following fundamental rights issues: right to personal liberty [Article IV, paragraph (1) of the Fundamental Law of Hungary] freedom of the press [Article IX, paragraph (2) of the Fundamental Law of Hungary], right to have one's affairs handled impartially, fairly and within a reasonable time by the authorities [Article XXIV, paragraph (1) of the Fundamental Law of Hungary], right to a public trial [Article XXVIII, paragraph (1) of the Fundamental Law of Hungary], and right to seek legal remedy [Article XXVIII, paragraph (7) of the Fundamental Law of Hungary].

A személyi szabadsághoz való joggal [az Alaptörvény IV. cikkének (1) bekezdése] a Kúria egy letartóztatás további fenntartásával kapcsolatos büntetőügyben foglalkozott.

Az ügy tényállása szerint az illetékes ítélőtábla végzésével a vádlott letartóztatásának indokoltságát a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) 291. § (2) bekezdése alapján felülvizsgálta, és azt a vádlott vonatkozásában a Be. 552. § (2) bekezdésében írt ok alapján továbbra is fenntartotta.

A végzés ellen a vádlott védője fellebbezést jelentett be. A védő fellebbezésének indokolása szerint a vádlott személyi körülményeire, életvitelére, lakhatásának biztosított voltára, valamint a terhére rótt bűncselekmény jellegére, továbbá a letartóztatásban töltött időre is figyelemmel megállapítható, hogy a személyi szabadságot érintő kényszerintézkedéssel elérni kívánt célok bűnügyi felügyelettel is biztosíthatók. Kérése alátámasztásaként az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogára, az Alaptörvény IV. cikkének (1) bekezdésére – miszerint a személyes szabadság mint alapjog csak a szükséges és arányos mértékben korlátozható –, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményének

5. cikkére, a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmányának 9. cikkére, illetve az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának határozatában és ajánlásában megfogalmazott elvek közül a legfontosabbnak tartottra – „a kényszerintézkedés alkalmazása ne legyen automatikus, a szabadságelvonás kivételes eszköz, a megvonás vagy korlátozás csak a feltétlenül szükséges esetben és csak a feltétlenül szükséges ideig tartson” – hivatkozott. A kifejtettekre tekintettel a végzés megváltoztatását, a vádlottal szemben fenntartott letartóztatás megszüntetését, a vádlottal szemben enyhébb személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés, ingatlanra korlátozott bünygi felügyelet elrendelését indítványozta. A Legfőbb Ügyészség átiratában a fellebbezést alaptalannak tartotta, ugyanis egyetértett a támadott végzés indokaival, és annak helybenhagyását indítványozta.

A Kúria a vádlott védőjének fellebbezését nem találta alaposnak. Végzésének indokolásában rámutatott arra, hogy az ítéletábla törvényesen járt el, amikor felülvizsgálta a vádlott letartóztatása további fenntartásának indokoltságát. A Kúria szerint helyesen állapította meg az ítéletábla a vádlott esetében, hogy a vele szemben kiszabott, 7 év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés olyan tartamú, amely esetében továbbra is indokolja az elrendelt kényszerintézkedés szükségességét. A Kúria azzal is egyetértett, hogy az eljárás jelenlegi szakaszában a legsúlyosabb kényszerintézkedésnek a kiszabott nem jogerős szabadságvesztés büntetés tükrében a szabadságvesztés büntetés végrehajtását biztosító szerepe is van [3017/2016. (II. 2.) AB határozat, EBH 2017.B.5.II., BH 2017.46.]. Ugyanis a bíróság a szabadlábban lévő elítélttel szemben a jogerősen kiszabott szabadságvesztés azonnali foganatba vételét rendelheti el, ha annak tartama öt év vagy ennél súlyosabb, és a bűncselekmény jellegére, az elítélt személyi és családi körülményeire tekintettel alaposan feltehető, hogy a szökésével vagy az elrejtőzésével a büntetés végrehajtása alól kivonná magát [a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bv.tv.) 37. § (1) bekezdésének a) pontja].

A szökés, elrejtőzés megakadályozása pedig olyan közérdek, amely megelőzi a nem jogerősen hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélt személyi szabadságának tiszteletben tartását (BH 2017.48., BH 2017.46., EBH 2017.B.15.II.). Más megfogalmazásban a közbiztonsághoz fűződő közérdek felülírhatja a vádlott személyes szabadsághoz és biztonsághoz fűződő magánérdekét (Neumester kontra Ausztria és Bandur kontra Magyarország ügyek).

Mindez egyben azt jelenti, hogy a vádlott vonatkozásában a letartóztatás az adott esetben szükségszerű és arányos kényszerintézkedés. Az eljárás célja a személyi szabadság ennél enyhébb korlátozásával nem biztosítható (a Kúria Bpkf.II.1187/2019/2. számú végzése).

A sajtószabadság [az Alaptörvény IX. cikkének (2) bekezdése] és ahhoz kapcsolódóan a bírósági tárgyalás nyilvánossága elvének [az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése] érvényesülését a Kúria egy ítéletáblai ítélet megsemmisítését követő eljárás meghatározása iránt indult ügyben vizsgálta.

Az alapul fekvő tényállás szerint az alperes televíziós csatorna a híradójában tudósított egy, a Kúria előtt folyó tárgyalásról, amelynek során a vádlott arcát kitakarta, de az őt kísérő büntetés-végrehajtási dolgozóját nem. A büntetés-végrehajtási dolgozó a képmása védelméhez fűződő jogának megsértése miatt bírósághoz fordult, az ügyben eljáró Fővárosi Törvényszék ítéletében az alperest elmarasztalta és sérelemdíj fizetésére kötelezte. A Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy a felperes a képmás nyilvánosságra hozatalához nem járult hozzá, rámutatott továbbá arra, hogy nem minősül nyilvános közéleti eseménynek a tárgyalótermi jelenlét és a felperes egyedi ábrázolása sem minősíthető tömegfelvételnek. Hivatkozott továbbá az ítélet arra, hogy sem a rendőrök, sem a büntetés-végrehajtási alkalmazottak nincsenek abban a helyzetben tevékenységük ellátása során, hogy a képkészítés ellen tiltakozzanak; öncélú ábrázolásuk jogsértő.

Az alperes fellebbezése folytán a Fővárosi Ítéletábrázoló ítéletében az elsőfokú döntést helybenhagyta. A Fővárosi Ítéletábrázoló ítéletében az indokolásban kitért arra, hogy az alperes a tájékoztatási kötelezettségének akként is eleget tehetett volna, hogy a felperest felismerhetően nem jeleníti meg. Az alperes olyan eseményről nem számolt be, ami miatt a felperes kifejezetten a tudósítás középpontjába került, a konkrét esetben tehát a képmáshoz való jog védelme megalapozta a sajtószabadság érvényesülésének a korlátozását.

A Fővárosi Ítéletábrázoló ítéletével szemben az alperes mint indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság 23/2019. (VII. 18.) AB határozatával a Fővárosi Ítéletábrázoló ítéletét megsemmisítette. Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a 28/2014. (IX. 29.) AB határozata és az erre épült gyakorlata szerint, ha valamilyen médiatartalomban egy közhatalmat gyakorló személy e minőségében felismerhetővé válik, akkor önmagában a képmás védelme nem alapozza meg a sajtószabadság korlátozását. A nyilvános helyen készült, nem sértő, az érintett személyt tárgyilagosan ábrázoló felvétel általában nyilvánosságra hozható engedély nélkül, ha az a közérdeklődésre számot tartó tudósításhoz kapcsolódik, a jelenkor eseményeiről való szabad tájékoztatáshoz kötődik. Ugyanez a sajtóorgánumok oldaláról megfogalmazva azt jelenti, hogy az Alaptörvény IX. cikkének (2) bekezdésére hivatkozással fő szabály szerint szabadon közzétehetik közhatalmat gyakorló személy képmását a közhatalom gyakorlása során.

Az Alkotmánybíróság szerint a képmásvédelem csak akkor lehet a sajtószabadság valós korlátja, ha a képmás közzététele – a felismerhetővé váláson túlmutatóan – valamilyen alapjog sérelmét (különösen az emberi méltóság vagy a magánélethez való jog megsértését) vagy más alkotmányos érték sérelmét okozza. Ilyen esetekben kell a konkrét körülményeket alapul véve egyensúlyozni a sajtószabadság és a képmásvédelem eltérő szempontjai között. Külön nevesített alapjog hiányában a közhatalmat gyakorló személyek e tevékenységük során túrni kötelesek képmásuk közzétételét. Az Alkotmánybíróság kitért arra is, hogy a fénykép- és videófelvétel készítése tekintetében a szólás- és sajtószabadság gyakorlásának mércéi eltérnek egyfelől a bírósági tárgyalóterem és tárgyalás, másfelől az egyéb helyszínek (jellemzően nyilvános köz-

területek) és ott zajló közéleti események kontextusában. A tárgyalás nyilvánossága – mint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében is nevesített garanciális alapelv – mindenekelőtt a tárgyalóterem nyilvánosságát, a bírósági eljárás és döntés figyelemmel követhetőségét jelenti. Alapvető indoka nem a közéleti vita általános információs érdeke, hanem az eljárásban érintettek védelme azzal, hogy jogaikról a bíróság a tárgyalás nyilvánosságának színe előtt döntsön.

Az Alkotmánybíróság akként összegezte döntését, hogy a bírósági döntések kizárólag az indítványozó személyiségi jogainak megsértését vizsgálták, azt, hogy képmását akarata ellenére közzétették. A bírósági döntés semmilyen formában nem tartalmazott olyan elemet, ami az indítványozó emberi méltóságának sérelmére utalhatna. A bíróság nem állapított meg olyan körülményt, amely szerint a képmásáról készült felvétel megalázó, sértő vagy egyébként az emberi méltóságba ütköző lehetne. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra, hogy a közhatalmat gyakorló személy e minőségében folytatott tevékenységének képi bemutatása csak akkor ütközik akadályba, ha ennek külön alkotmányos indoka van. Az igazságszolgáltatás rendje és a bíróság függetlensége igazolhatja a sajtószabadság korlátozását a tárgyalóteremben, de önmagában a felismerhetővé válás nem ilyen ok.

A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozónak az Alaptörvény IX. cikkének (2) bekezdésében rögzített jogát sértette a Fővárosi Ítéletábla ítélete, ezért azt megsemmisítette. Az Alkotmánybíróság határozatában csak a Fővárosi Törvényszék ítéletét helybenhagyó ítéletáblai ítéletet semmisítette meg, tehát az elsőfokú ítéletet nem érintette. A Kúria úgy ítélte meg, hogy az alkotmányjogi panasz orvoslása érdekében hatályon kívül helyezi az elsőfokú ítéletet is annak érdekében, hogy a felek az új eljárásban is élni tudjanak az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogukkal. A Kúria az új eljárásra a Fővárosi Törvényszéknek azt az iránymutatást adta, hogy az Alkotmánybíróság 23/2019. (VII. 18.) AB határozatában adott alkotmányértelmezés szerint járjon el, és döntésében vegye figyelembe, hogy a közhatalmat gyakorló személy a bírósági tárgyaláson sem hivatkozhat alappal a képmása védelméhez fűződő személyiségi jog sérelmére pusztán amiatt, mert egy médiatartalomban felismerhetővé válik (a Kúria Kpkf.IV.37.901/2019/3. számú végzése).

A tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot (az Alaptörvény XXIV. cikke) a Kúria egy építési ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránti perben értelmezte. A Kúria végzésének indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság által helybenhagyott végzésével a keresetlevelet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 48. § (1) bekezdése l) pontjának második fordulatára tekintettel utasította vissza arra figyelemmel, hogy a felperesek a keresetlevelet ugyan elektronikus úton, de nem jogszabályban meghatározott módon terjesztették elő. Az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdésének c) pontja szerint ha az ügyfél úgy kíván e-Papír szolgáltatás útján beadványt benyújtani, hogy az ügyre vonatkozóan az elektronikus

ügyintézést biztosító szerv a 115. vagy 116. § szerinti szolgáltatás szerinti űrlapot rendszeresít, – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a beadványt be nem nyújtottak kell tekinteni, és az elektronikus ügyintézést biztosító szerv erről, valamint az irat benyújtásának lehetséges módjáról az ügyfelet a kapcsolattartásra szolgáló elérhetőségén a beadvány előterjesztésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja. A felperesek jogi képviselője nem az elsőfokú építésügyi hatóság által rendszeresített ÁNYK-űrlapon, de e-Papír szolgáltatáson keresztül, elektronikus úton nyújtotta be keresetlevelét, az alperes elektronikus ügyintézési rendszere a beadványt befogadta, az alperestől a felperes a Korm. rendelet 7. § (1) bekezdése c) pontjának utolsó fordulata szerinti tájékoztatást nem kapott.

A Kúria határozatában megállapította, hogy az alperes vonatkozó határozata olyan jogorvoslati tájékoztatást adott, amely bár tartalmazta, hogy a jogi képviselővel eljáró fél a keresetlevelet az elektronikus ügyintézés szabályai szerint köteles benyújtani, de nem tartalmazta, hogy a felpereseknek az elsőfokú hatóság honlapján található speciális formanyomtatványon kell benyújtaniuk beadványukat. A keresetlevél előterjesztését követően az alperes a Korm. rendelet 7. § (1) bekezdésének c) pontjában foglaltak ellenére nem tájékoztatta a felperesek jogi képviselőjét arról, hogy a beadvány benyújtása nem megfelelő.

A jogorvoslati tájékoztatás jogszerűsége nem függetleníthető attól, hogy a közigazgatási eljárásban kötelezően érvényesülnie kell a tisztességes ügyintézéshez való jognak és a tájékoztatáshoz való jognak. A Legfelsőbb Bíróság 7/2010. (XI. 8.) KK véleménye szerint a közigazgatási szerv téves tájékoztatása miatt az ügyfelet nem érheti joghátrány. A konkrét ügy egyedi mérlegelése során a bíróság juthat arra a következtetésre – ahogyan az adott ügyben a Kúria is tette –, hogy a téves tájékoztatás a hiányos tájékoztatást is magában foglalja.

A Kúria megítélése szerint amennyiben az elektronikus ügyintézést biztosító szerv által rendszeresített, speciális, de jogszabály által pontosan meg nem határozott űrlapon kell az ügyfélnek beadványát benyújtania, a jogorvoslatról szóló tájékoztatásnak az ügyféllel való együttműködési kötelezettség keretében és azért is, mert a jogorvoslathoz való jog érvényesülését elő kell segítenie a hatóságnak, magában kell foglalnia az elektronikus ügyintézést biztosító szerv által rendszeresített űrlapról és annak elérhetőségéről való pontos tájékoztatást. Nem várható el az ügyféltől a közigazgatási jog területén számos különböző ágazati szabály meglétére tekintettel, hogy tisztában legyen azzal, hogy mely szerv milyen speciális űrlapot rendszeresített és az pontosan hol érhető el. Az erről való tájékoztatás hiányában sérül a felperesek tisztességes eljáráshoz való joga. A Kúria álláspontja szerint a Korm. rendelet 7. § (1) bekezdésének c) pontja Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezése alapján amennyiben az elektronikus űrlapot rendszeresített hatóság azt észleli, hogy az ügyfél nem a megfelelő módon nyújtotta be a beadványát, úgy az erről való tájékoztatástól akkor sem tekinthet el, ha a kereset benyújtására nyitva álló határidő a végéhez közeledik. A hatóság ezirányú mulasztása miatt az ügyfél jogorvoslathoz való joga nem sérülhet.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdése alapján az első- és a másodfokú bíróság végzését hatályon kívül helyezte, továbbá az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárás lefolytatása során az elsőfokú bíróság nem értékelheti a felperesek terhére azt, hogy a keresetlevelet nem az alperes által rendszeresített formanyomtatványon nyújtották be. Amennyiben egyéb, tartalmi okból szükséges a felperes hiánypótlásra való felhívása, annak az elsőfokú bíróság tegyen eleget, ellenkező esetben folytatni kell az eljárását (a Kúria Kfv. III.37.971/2019/3. számú végzése).

A jogorvoslathoz való jog [az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdése] kérdésköre a Kúria előtt két ügyben merült fel.

Az első ügyben a Kúria egy kártérítési határozat hatályon kívül helyezése iránti perben hozott ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul sérelmezte – a munkakörében történő eljárása során okozott kár miatt – a munkáltatója ellen indított kártérítési perbe való beavatkozásról történő értesítés hiányának a kármegosztás körében történő helytelen értékelését. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában helytállóan állapította meg, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 58. § (1) bekezdésében szabályozott perbehívás a fél számára nem kötelező, csupán lehetőség, amelynek elmulasztása önmagában nem ad alapot a kármegosztásra. A felperesnek az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati joga a felperes büntetőjogi felelősségének megállapítására irányuló büntetőeljárásban, illetve a felperes és a munkáltató alperes közötti jelen munkaügyi perben is biztosított volt, érdemi védekezését és álláspontját ezen eljárások alatt terjeszthette elő.

A felperes alaptalanul panaszolta, hogy a kártérítési eljárás során a tényállásfelderítési kötelezettség elmulasztásra került volna. Helytálló az eljárt bíróságok azon álláspontja, amely szerint a munkáltató mindent megtett a tényállás felderítése körében, így beszerezte a polgári és büntetőeljárás iratait, valamint a felperest is nyilatkoztattatásra hívta fel, amely garanciális jogával azonban a felperes nem élt, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Az ekként rendelkezésre álló jogerős bírósági ítéletek alapján a felperes magatartásának szándékossága, valamint e magatartás és a kár közötti okozati összefüggés bizonyított volt. Alaptalan volt a felperes sértetti közrehatásra történő hivatkozása is. Az ítéltábla jogerős ítéletében kifejtette, hogy a kártérítés alapját képező testi sérülést a felperes a gerincbe térdeléssel és a megbilincseléssel okozta, míg a személyiségi jogsértés e magatartásokon túl a sértett előállításával valósult meg. Az emberi méltóság megsértése mint személyiségi jogi sérelem abszolút szerkezetéből következően a közrehatás értékelése kizárt, így kármegosztás alapjául sem szolgálhat.

Megalapozatlan volt a felperes azon érvelése is, hogy a felperesnek csupán a polgári eljárásjog szabályai szerinti magatartása volt vizsgálható és a bűnösség megállapításán túl a büntetőügy iratai figyelmen kívül hagyandóak lennének. A felperest a büntető bíróság hivatali visszaélés és hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette miatt jogerősen elítélte, amely bűncselekmény alapjául szolgáló szándékos

magatartással összefüggésben keletkezett a sérült kára. Ebből következően az eljárt bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy nem voltak figyelmen kívül hagyhatók a büntetőeljárásban beszerzett bizonyítékok, ezért a polgári peres eljárás során magát a szándékos bűncselekmény elkövetését a munkáltató már megalapozottnan nem vitathatta.

Az eljárt bíróságok a Pp. 54. § (1) bekezdésében szabályozott beavatkozás lehetőségéről történő értesítés hiányát az együttműködési kötelezettség megsértéseként értékelve kármegosztást alkalmaztak, amely körben ítéletüket a Pp. 221. § (1) bekezdésének megfelelően, kellő részletességgel indokolták. A felperes e körben előterjesztett felülvizsgálati érvelése megalapozatlan volt, az általa előadottak az alperesre terhesebb kármegosztást nem alapoznak meg. A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta (a Kúria Mfv. II.10.049/2019/4. számú ítélete).

A második ügyben a Kúria egy kártérítési perben hozott hatályon kívül helyezős és új eljárásra utasító végzésének indokolásában leszögezte, hogy az elsőrendű alperesi állami tulajdonú vállalat magatartásának vizsgálata tekintetében helyes az a kiindulási pont, hogy a fellebbezési jog a jogorvoslathoz való alapvető jog adta cselekvési lehetőség, ebből következően gyakorlása önmagában jogszerű. A fellebbezési joggyakorlás azonban csak addig fogadható el és tekinthető jogszerűnek, amíg nem ütközik a visszaélésszerű joggyakorlás tilalmába, amíg nem irányul az adott jog társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra, különösen más személy jogainak, törvényes érdekeinek csorbítására vagy illetéktelen előnyök szerzésére. Az Alaptörvény a XXVIII. cikkének (7) bekezdésében nemcsak deklarálja a jogorvoslathoz való alapvető jogot, de egyben meghatározza a fogalmát és társadalmi rendeltetését is, ami nem más, mint a jogot vagy jogos érdeket sértő (vagy annak vélt) határozattal szemben a sérült jog vagy jogos érdek orvoslása. Hangsúlyozta a Kúria, hogy amennyiben a fellebbezésre jogosult személy e jogát visszaélésszerűen gyakorolja, részéről a jogorvoslati lehetőség igénybevétele nem fér össze annak társadalmi rendeltetésével, kártérítési felelősséget alapozhat meg.

Osztotta a Kúria a felülvizsgálati kérelem hivatkozását arra, hogy a felperes által kezdeményezett használatbavételi engedélyezési eljárásban az elsőrendű alperes fellebbezési joga gyakorlásával nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, a számára nyitva álló jogorvoslatot megállapíthatóan a rendeltetésétől eltérő, azzal össze nem férő célra vette igénybe. Alátámasztotta a fellebbezési jog visszaélésszerű gyakorlását az elsőrendű alperes részéről az azonos tárgykörbe tartozó nyilatkozatainak ellentmondásossága, nem egyértelmű, illetve utóbb módosított tartalma.

Megállapítható, hogy az elsőrendű alperes és jogelődje fellebbezései, bejelentései ellentmondásosságuk, nem kellően egyértelmű tartalmuk miatt egyáltalán nem voltak alkalmasak a hatósági eljárás előbbre vitelére. A perbeli megállapodással és egymással is ellentétes tartalmú, az elsőrendű alperesnek a szerződéses jogokra, kötelezettségekre, a hiányzó tulajdonosi, illetve vagyonkezelői hozzájárulásra vonatkozó nem egyértelmű és nem következetes nyilatkozataiból nem lehetett következtetni

a fellebbezési joggyakorlás társadalmi rendeltetésével összeférő céljára. Helyesen utalt a felperes az elsőrendű alperest szerződő félként terhelő együttműködési kötelezettségre is, illetve arra, hogy jogai jóhiszemű és tisztességes gyakorlására adat nem merült fel a perben. Az elsőrendű alperes fellebbezési joga tekintetében nem állapítható meg, hogy joggyakorlása az általa sérültnek jelzett jog, jogos érdek szükséges, ennél fogva hatékony és mielőbbi orvoslására irányult volna. Az elsőrendű alperes a jogorvoslat adta cselekvési lehetőséggel nem annak társadalmi rendeltetése szerint élt, eljárásának egyedüli tényleges és előre látható eredménye a felperes által kezdeményezett használatbavételi engedélyezési eljárás elhúzódása volt.

Hangsúlyozta a Kúria, hogy a jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony érvényesülése nem csupán a jogalkotóval szemben fennálló követelmény, hanem az Alaptörvény 28. cikkéből következően a jogszabályok értelmezése során a jogalkalmazó szerveket is kötelezi. A jogbiztonság és a jogorvoslat hatékonysága ellen hat, lerontja azok érvényesülését, amennyiben a hatóság jogalkalmazó tevékenysége során nem nyomban tárja fel a kérelem valamennyi hibáját és hiányosságát, hanem adott ügyben többszöri intézkedéssel jelöli meg az engedélyezési kérelem olyan hiányosságát, amelyet már eredetileg is észlelhetett volna, de amelyre korábbi döntésében nem hivatkozott, és az újonnan azonosított hiányosságra alapítottan a kérelem teljesítését megtagadja. Amennyiben a hatóság nem így jár el, nem tárja fel lehetőség szerint egy intézkedéssel, illetve egy eljárás keretében a kérelem valamennyi álláspontja szerint korrigálást igénylő hiányát, a kérelmező jogorvoslati lehetősége illuzórikussá, fölöslegessé válik, mivel nem tudhatja, milyen egyéb ok akadályozza a kérelme teljesítését, még ha adott jogorvoslati eljárást sikerrel is kezdeményez.

Mindezekre tekintettel az alperesek jogellenes magatartásának hiányára hivatkozással tévesen rendelkezett a másodfokú bíróság a keresetet elutasító elsőfokú ítélet helybenhagyásáról, ezért a Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és az ügyben eljárt másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította (a Kúria Pfv.VII.21.050/2019/7. számú végzése).